אכזבה מהליכוד

בסוד שיח
מאת שאול שיף

אישים מרכזיים ביותר בליכוד הודו, כי קהל בוחריהם כמעט ולא נראה בשטח, בהפגנה הגדולה מול משרד ראש הממשלה, ביום שלישי השבוע. השיתוק שאחז בליכוד הגיע לאבסורדים. כך, למשל, כמה מצעירי הליכוד בתל־אביב טילפנו לבית חב"ד ברעננה וביקשו לארגן להם אוטובוס שייצא מ"מצודת זאב" בתל־אביב. ברוב המקומות עסקני הליכוד לא היו כלל פעילים בעידוד אנשים לנסיעה להפגנה והתוצאה היתה נציגות עלובה של הליכוד בהפגנה הגדולה, אם כי ח"כ "ביבי" נתניהו נאם כאילו כל ההמונים הגיעו בזכותו.

בעוד השמאל מצליח לרכז המונים פעם אחר פעם להפגין נגד הממשלה או להזדהות עמה – אין הליכוד מצליח לעורר את אנשיו מאז בנימין נתניהו נבחר לעמוד בראשו. אם הליכוד לא ימצא תרופה למחלתו ומהר, סופו שיצטמק וקולותנו יעברו למפלגות אחרות.

בפורומים שונים התבטא ראש הממשלה לשעבר יצחק שמיר, כי הוא מודאג מהדור החדש שמוביל את הליכוד והוא מנסה באמצעות אחד מאנשי אמונו להעמיק את מעורבות המתנחלים בליכוד.

ח"כ רוני מילוא שדיבר בזכות רעיון "עזה תחלה", אינו יחיד בין חברי הכנסת של הליכוד התומך, פחות או יותר, בהסכם עם אש"ף. על־פי העקרונות שפורסמו בתקשורת. אפשר להצביע על 10 – 8 חברי כנסת של הליכוד (ודן מרידור, אינו ביניהם) שאינם רואים את "הסכם אוסלו" והם בהחלט יכולים לחיות עמו. באותם 10 – 8 חברי כנסת אין לחשוד, כי הם מצדדים עקרונית בהסכם מסיבות אלקטוראליות, כפי שמייחסים את הדבר הזה לח"כ רוני מילוא המתמודד, כידוע, על ראשות עיריית תל־אביב.

באווירה הנושבת מ"מצודת זאב" עשוי ראש הממשלה, יצחק רבין להיעזות לקריאת הליכוד "בחירות עכשיו" ואינני משוכנע, כי "ביבי" נתניהו ינצח.

זבולון אורלב לסוכנות היהודית?

למנכ"ל משרד החינוך והתרבות לשעבר וראש המרכז לחינוך דתי בהווה, זבולון אורלב הוצע בימים אלה לכהן כמנכ"ל המחלקה לחינוך ותרבות תורניים בגולה של ההסתדרות הציונית העולמית. בראש המחלקה עומד אליעזר שפר נצ"ג המפד"ל העולמית.

בימים אלה הודיע המנכ"ל הנוכחי, חנן חניאל, כי הוא מבקש לפרוש מסיבות אישיות. לחניאל, עורך־דין במקצועו, הוצעו כבר מספר הצעות במסגרת התנועה הדתית לאומית וכן בסקטור הדתית או אחר מעתוני הערב. למה לא ב"הצפה"? למה לא ב"המודיע" או "יתד נאמן"? למפרסמי המודעה פתרונים.

האופוזיציה ב"פא"י" נרמזה על המודעה ב"על המשמר" ועורך רינה מושה ליקש נפנק השבוע עם מנהיג פא"י, הח"כ לשעבר, אברהם רהיטור בממון הילטון בירושלים. הפגישה ארכה כשלוש שעות והיא אמורה היתה להביא לפיוס בין משפחת ורהיטור ותומכיה לבין יורשי מנהיג פא"י לשעבר, הרב קלמן כהנא ז"ל יורשים אחרים ושל יעקב ברונר ז"ל).

פא"י היא אמנם מפלגה קטנה, אך נכסיה אינם מעטים ושוויים אינו מבוטל. איש העסקים הלונדוני, מרטין שטרן שהוא ומשפחתו תרמו סכומי כסף ניכרים בכשך השנים לפא"י ומוסדותיה, מרכז באחרונה מאמצים ללמוד לעומק את סוגיית פא"י על עסקיה ומוסדותיה. כפי שנמסר, בפגישה במלון "הילטון" הוסגה בתעודה שהחמיץ נמכר במקום תעודת כשרות. בתל־אביב ישנם בעלי עסקים המעידים לפרסם, כי הם "כשרים למהדרין" ואין בידם תעודת כשרות מהרבנות המקומית. לא מעט יהודים תמימים נכשלים בקניית מזון שכשרותו מוטלת בספק בגלל אי יישומו של החוק נגד הונאה בכשרות, כל מפכ"לי המשטרה ושרי המשטרה התחייבו בעבר לאכוף את החוק, אך משום מה ההבטחות, לא יצאו אל הפועל...

מסתבר, כי אין מנוס אלא להגיש תלונות למשטרה נגד מפירי החוק ובראי לנסות אם הפסקת־אש זמנית לפחות, אך עסקנים ופעילים בפא"י עוקבים עתה בעניין רב אחר הפעילות העסקית של פא"י ושלוחותיה.

אין אוכפים את החוק

החוק נגד הונאה בכשרות נשאר יתום. מסעדות וחנויות מזון נרשות לעצמן לנהוג בהפקרות, מתוך תחושה, כי השלטון הנוכחי יהיה סלחני בכל הקשור לנושאי דת וחוקים דתיים. במרכז התיירות החדש בטבריה, באזור המלונות לא מעט מסעדות הציבו שלט "כשר"! למרות שאין להן תעודת כשרות מהרבנות המקומית. כך נוהגות גם חנויות למכר מזון בנתניה המסתפקות בתמונה של הרבי מלובביץ' או התנועות לאיכות השלטון ושמירת החוק תהיינה מוכנות להגיש בג"צים נגד המשטרה גם בתחום זה.

מה לפא"י ב"על המשמר"?

"פיתוח" חברה למימון ולהשקעה של הסתדרות **פועלי אגודת־ישי־אל** בא"י בע"מ החליטה לקיים אתמול אסיפה כללית שלא מן המניין. על סדר היום נושאים כבדי משקל: "אישור כל הפעולות שנעשו על־ידי המנהלים בפועל של החברה; קבלת החלטה מיוחדת לגבי החלפת תקנון; בחירת דירקטורים; אישור מאזן החברה ליום 31.12.92 ודיווח בעצם המנהלים בפועל של החברה". עד כאן הכל מכובד ויפה. אלא שבעלי החברה נקטו צעד מעורר עניין: בעלי המניות שהם יהודים שומרי תורה ומצוות (ואלה שעריין בחיים) וקשריהם עם "השומר הצעיר" ועם מפ"ם קלוש ביותר, למיטב ידיעתנו, יכלו ללמוד על האסיפה שלא מן המניין, מעתון "על המשמר", ששם פורסמה ההזמנה. גם אם הדבר פורסם בעתון חילוני אחר, קלושים הסיכויים שבעלי המניות יכלו לדעת על קיום האסיפה, בהיותם צמודים בדרך כלל לעתונות הפרטי. אורלב הודיע, כי בתוך מספר ימים יודיע אם הוא מקבל את ההצעה. אם אורלב יפרוש מהמרכז לחינוך דתי יתחדש המאבק על כהונה זו, ואין זה מן הנמנע, כי מנכ"ל משרד הדתות לשעבר, שלמה בקיש יתמודד עליה. אלימלך לנרנר מוותיקי "המרכז" רואה עצמו "בר־מצרא" וסבור, כי אין להצניע מועמדים מבחוץ.

נוכח "תקופת היובש" במוסדות החינוך הממ"ד מאז מר"צ קיבלה לידיה את משרד החינוך והתרבות, ייאלץ המרכז לחינוך דתי לפתוח במגעים בישראל יבחו"ל, כדי לבסות תקציבית את אותם מפעלים חינוכיים שאינם מתוקצבים עוד על־ידי משרד החינוך והתרבות. היו"ר החדש יידרש להתמסר גם למגבית ולהתעמקת הקשר עם מרכזי הציונות הדתית בחו"ל.

חזרה לימי הטרור המפא"י?

מקור צה"לי בכיר המצוי היטב במסדרונות הנכונים, אמור היה לעלות השבוע לירושלים מסיבות אישיות. הוא החליט לנסוע ביום שלישי, היום בו נערכה הפגנת ההמונים של הימין נגד הסכם השלום עם אש"ף. ברגע האחרון חזר בו, לאחר שידידי טוב יעץ לו לא לעשות זאת הסיבה: "ניתנה הוראה לרשום כל רכב צה"לי העולה לבירה". אם אכן ניתנה הוראה כזו. וכהסתמך על המקור שהוא מהימן בתכליה, הרי שניתנה הוראה כזאת, ומן הראוי לברוח מיהו הקצין או האזרח שעומד מאחוריה. אין להתפס לסגנונה של הגב' פליאה אלבק על רדיפת רתיים במשרד המשפטים אבל בהחלט יש מקום לדאגה שמא מפלגת העבודה־מפ"ם חוזרות לשיטות הק.ג.ב., שהלפו גם בברית המועצות לשעבר.

אגב, לשבחה של התקשורת האלקטרונית ייאמר, כי היא סיקרה את ההפגנה בהגינות, ואפילו מנשה רז (טלוויזיה), זה שהמציא את 400 אלף המפגינים בהפגנת "שלום עכשיו" בכבר מלכי ישראל בשעתה, היה נאמן לעובדות ולמראה עיניו. הדגיש על כל כתביו ושדריו שומר על איזון הראוי לציון מאז נודע על "הסכם אוסלו".

פתרון קרוב בבני־ברק

ראש עיריית בני־ברק, הרב יחזקאל בריאר ("דגל התורה") וממלא־מקומו ר' משה אירנשטיין ("אגודת־ישראל") עומדים בפני מציאת פתרון למשבר הייצוג שאיים על שלמות המחנה הדתי־בבני־ברק בבחירות לרשויות המקומיות. המו"מ מתנהל באמצעות מקורבים. הרב בריאר מינה את הרב "מוסקה" קרליץ (בנו של הרב נסים קרליץ) ור' אירנשטיין את איש העסקים הנדתי, משה חיים שיינפלד והשניים נסולי רגשות אישיים בעניין זה נמצאים על סף מציאת פתרון. באופן עקרוני קיימת נכונות שר' משה אירנשטיין יכהן ראש עיר מיד לאחר הבחירות. אלא שבעד המתנה הזאת מבקש הרב קרליץ שכהונתו של הרב בריאר תהיה ארוכה מזו של ר' אירנשטיין בכמה תודשים. במתנהו של אירנשטיין רואים בתביעה זו תביעה מוצדקת והוויכוח עתה הוא מה יהיה אורכה של הקדנציה של הרב יחזקאל בריאר. שני הצדדים אופטימיים שהפתרון יימצא כבר במהלך שבוע הבא ויקבל את ברכת האדמו"ר מגור שליט"א והגרא"מ שך שליט"א.

ומה אומרים המקובלים על "הסכם אוסלו"?

מיד לאחר שנודעו סעיפי ההסכם בין ישראל לבין אש"ף החלו, כנהוג וכמקובל, לשאול את חוות־דעתם של המקובלים ויודעי תורת הנסתר. ובבני ברק ידעו לספר, כי בזהר כתוב במפורש, כי סמוך לגאולה ימטרו היהודים לישמעאלים שטחים מארץ־ישראל, ואף ציינו את שם אחד האדמו"רים שאמר זאת. טילפנתי לאדמו"ר, הרב יחזקאל אשל"ג שליט"א, נכד בעל "הסולם" על הזהר ושאלתי האומנם יש בסיס לסיפור הזה. האדמו"ר השיב, כי יש משהו בזהר בעניין זה, אך הדברים כבר עברו ואין מדובר על תקופתנו. **האדמו"ר היפנה אותי לזהר פרשת וארא מאות ר' עד ר"ה. באות ר"ג נאמר: "ועתידים בני ישמעאל לשלוט על ארץ הקדושה זמן הרבה, בשעה שהיא ריקה מכל, כמו שהמידה שלהם היא ריקה בלי שלימות. והם יכבשו את בני ישראל לשוב למקומם, עד שישלם הזכות של בני ישמעאל. ועתידים בני ישמעאל לעורר מלחמות גדולות בעולם ויתאספו בני אדום עליהם ויערכו עמהם מלחמה, אותן על הים ואותן על היבשה ואותן סמוך לירושלים, וימשלו אלו על אלו, וארץ ישראל לא תמסר לבני אדום... ובסיום: ולא יישאר כח למעלה על עם העולם, והיינו ישראל, אלא כח ישראל בלבדו. ד"ש "ה צלך על יד ימינך".**

התוועדות חסידית בליל־שבת

בליל שבת האחרונה, ח' אלול, שהוא יום הולדתם של הבעש"ט והאדמו"ר הזקן, מייסד תנועת חב"ד, הזמין האדמו"ר מלובביץ' שליט"א לתדרו שמונה אנשים, וקיים במקום "התוועדות" בלי שקולו נשמע. במשך כשעה נראה האדמו"ר מניע את שפתיו, ונוהג כפי שנהג בכל התוועדויות החסידיות. הידיעה על כך הגיעה משני מקורות שונים ועודדה התרגשות רבה בקרב חסידי חב"ד.

יצויין, כי מסע ההסברה של חב"ד נגד נסיגה וההסכם עם אש"ף, קיבל את אישור האדמו"ר בכל פרטיו, ובחב"ד נלקח בחשבון, כי חב"ד תיפגע בעקבות המסע הזה בתקציבים ובתחומים אחרים.

ואם הזכרנו את שני מנהיגי היהדות החרדית נספר בשם מקורבים כי "אין להם אמון בהסכם של הממשלה עם אש"ף". הגרא"ך שך שליט"א מתנגד להסכם בגלל שמאחוריו עומדת ממשלה שכאלינס ואילו האדמו"ר מגור שליט"א חושש כי אין מגלים לציבור את כל האמת מה טוכם בפגישות עם נציגיו של יאסר ערפאת. ההחלטה תהיה קרוב לוודאי חיימעות, אם כי יצחק רבין וחמעון פרס טרם נואשו מהאפשרות שיעלה ביום לשכנע את אגודת ישראל" להצביע בעד ההסכם.

מתנגדי ההסכם בקרב יהודי ארה"ב שיגרו ארצה, בעיקר לחוגים הדתיים, קטע מצוזם מהעתון היוקרתי והמהימן "ניו־יורק טיימס" בגיליונו מיום ראשון האחרון, המטיל צל כבד על שר החוץ, שמעון פרס. על־פי העתון ביקשה ישראל מארה"ב שתבליט את חלקה ומעורבותה, כביכול, במו"מ בין ישראל לפלשתינאים, וכן שתצהיר כי ההסכם שהושג, הוא רצונה של ארה"ב, ואת כדי שדעת הקהל בישראל תקבל את ההסכם יותר בקלות. למרות היחסים הטובים בין ישראל לארה"ב, רחתה ארה"ב את בקשת ישראל וסירבה למלא את התפקיד שישראל ייעדה לה בהצגה הגדולה.

כן ההסכם לא ההסכם – תושבי הרובע היהודי בעיר העתיקה בירושלים קיבלו בימים אלה תוספת מוסיקאלית ל"מואזין". פועלי הניקיון הערבים שיוצאים לעבודתם בשעות הבוקר המוקדמות שרים להם מתחת לחלון "ירושלים לפלסטין"...

